

І. М. Васільева, Л. Ф. Леўкіна

БЕЛАРУСКАЯ МОВА

ПАЎТАРАЕМ АРФАГРАФІЮ

3—4

класы

Дапаможнік для вучняў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі

*Рэкамендавана Навукова-метадычнай установай «Нацыянальны інстытут адукацыі»
Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь*

М а з ы р
«Белы Вецер»
2 0 1 5

УДК 811.161.3(075.3=161.1)

ББК 81.2Беи-922я2

В19

Р э ц е н з е н т ы :

дацэнт кафедры прыватных методах Інстытута павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі ўстанова адукацыі «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка» кандыдат педагагічных навук **В. У. Зелянко**;

кафедра пачатковых класаў дзяржаўнай установы адукацыі «Гімназія № 23 г. Мінска» (настаўнік пачатковых класаў вышэйшай катэгорыі **Н. В. Няборская**)

Васільева, І. М.

В19 Беларуская мова. Паўтараем арфаграфію. 3—4 класы : дапаможнік для вучняў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі / І. М. Васільева, Л. Ф. Леўкіна. — Мазыр : Белы Вецер, 2015. — 71, [1] с. : іл.

ISBN 978-985-574-384-3.

Дапаможнік змяшчае асноўныя правілы па беларускай мове за курс пачатковай школы, а таксама спецыяльна падабраныя заданні, якія дапамогуць замацаваць навыкі выкарыстання гэтых правіл.

Выкананне заданняў будзе спрыяць фарміраванню арфаграфічнай пільнасці, актывізацыі мысліцельнай дзейнасці, развіццю звязнага маўлення малодшых школьнікаў.

Прызначаны для вучняў пачатковых класаў, настаўнікаў, бацькоў.

УДК 811.161.3(075.3=161.1)

ББК 81.2Беи-922я2

Вучэбнае выданне

ВАСІЛЬЕВА Ірына Мікалаеўна

ЛЕЎКІНА Лідзія Фёдараўна

БЕЛАРУСКАЯ МОВА. ПАЎТАРАЕМ АРФАГРАФІЮ

3—4 КЛАСЫ

Дапаможнік для вучняў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі

Галоўны рэдактар *С. Я. Шумак*. Вядучы рэдактар *А. М. Раманіцкая*

Мастацкі рэдактар *Я. В. Кожухава*. Мастак *К. І. Фурс*

Мастак вокладкі *К. І. Фурс*. Камп'ютарная вёрстка *Л. А. Стоўбы*

Падпісана да друку з арыгінал-макета 24.07.2015. Фармат 60x84/8. Папера афсетная. Друк лічбавы. Ум. друк. арк. 8,37. Ул.-выд. арк. 2,96. Тыраж 3013 экз. Заказ 457/5743843-1.

Выдавец і паліграфічнае выкананне:

Таварыства з абмежаванай адказнасцю «Выдавецкі Дом «Белы Вецер». Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі выдаўца, вытворцы, распаўсюджвальніка друкаваных выданняў № 1/35 ад 16.01.2015. 247760, г. Мазыр, вул. Савецкая, 198/4. Тэл./факс (0236) 32-51-03, 32-51-22. Філіял: 220007, г. Мінск, вул. Валадзько, 30, оф. 417. Тэл. (017) 224-66-89, 298-50-26, 298-50-27. <http://belveter.by>. E-mail: book@belveter.by

ISBN 978-985-574-384-3

© Васільева І. М., Леўкіна Л. Ф., 2015

© Афармленне. ТАА ВД «Белы Вецер», 2015

ПРАДМОВА

Перад табой, дарагі дружа, дапаможнік «Беларуская мова. Паўтараем арфаграфію. 3—4 класы». У ім ты знойдзеш правілы, якія неабходна ведаць, навучышся прымяняць іх, выконваючы розныя заданні, папрактыкуешся ў правільным напісанні слоў з вывучанымі арфаграмамі. А яшчэ ты зможаш развіць арфаграфічную пільнасць (навучыцца бачыць небяспечныя месцы ў словах), што дапаможа табе пазбегнуць памылак на пісьме, стаць пісьменным.

Матэрыял размеркаваны па тэмах. У пачатку кожнай тэмы ў рубрыцы «Паўтары правіла» ты маеш магчымасць паўтарыць тэарэтычны матэрыял (правіла).

Дзесяць практыкаванняў, змешчаных у наступнай рубрыцы «Практыкаванні на замацаванні ведаў, адпрацоўку ўменняў, навыкаў» скіраваны на замацаванні правіла і выпрацоўку ўмення прымяняць яго на пісьме. Амаль ва ўсіх тэмах апошняе, дзясятае, практыкаванне патрабуе асабліва пільнай увагі — трэба знайсці спецыяльна дапушчаныя памылкі, колькасць якіх указваецца ва ўмове.

Рубрыка «Рыхтуем да дыктанта» ўтрымлівае толькі адно практыкаванне, якое будзе садзейнічаць выпрацоўцы ўмення суадносіць арфаграму з адпаведным правілам, а як вынік — пісаць без памылак. Выкананне практыкаванняў гэтай рубрыкі не патрабуе абавязковага іх напісання пад дыктоўку. Гэта можа быць вусны разбор арфаграм. Ты павінен будзеш успомніць і сказаць, якому правілу падпарадкоўваецца напісанне слова з выдзеленай літарай, прывесці свае прыклады на гэта правіла. Паколькі практыкаванні могуць утрымліваць некалькі слоў на адно і тое ж правіла, ты можаш гэтыя словы групаваць, але абавязкова з тлумачэннем. Пасля вуснага разбору варта спісаць тэкст, што будзе спрыяць развіццю зрокавай памяці. Правільнасць выканання заданняў ты зможаш праверыць самастойна, калі адгорнеш «Падказкі і адказы».

Зорчкай (*) пазначаны словы, значэнне якіх раскрываецца ў тлумачальным слоўніку.

Жадаем поспехаў табе ў вывучэнні беларускай мовы!

Аўтары

Літаратура

1. *Вітка, В.* Дзецям. Выбраныя творы ў дзвюх кнігах / В. Вітка. Мінск : Юнацтва, 1986.
2. *Вольскі, А.* За лясамі дрымучымі / А. Вольскі. Мінск : Беларусь, 1961.
3. *Гардзеі, В.* Зай, які лічыў варон / В. Гардзеі. Мінск : Юнацтва, 1991.
4. *Гурскі, В.* Кучараўчык / В. Гурскі. Мінск : Мастацкая літаратура, 2004.
5. *Дубоўка, У.* Казкі / У. Дубоўка. Мінск : Народная асвета, 1968.
6. *Дукса, М.* Твая пара сяўбы / М. Дукса. Мінск : Мастацкая літаратура, 1985.
7. Залатыя каласкі. Чытанка для дзяцей : у 2 т ч. / склад. М. А. Федасеенка [і інш.]. Мінск : Лазурак, 1994.
8. *Зэкаў, А.* Як Гаўка ў космас збіраўся / А. Зэкаў. Мінск : Выдавецкі дом «Звязда», 2013.
9. *Ігнаценка, Р.* Зацугляны шчупак / Р. Ігнаценка. Мінск : Літаратура і Мастацтва, 2009.
10. Кніжка-малышка. Кніга для пазакласнага чытання ў I класе / склад. І. М. Савіцкі. Мінск : Народная асвета, 1976.
11. *Колас, Я.* Збор твораў : у 14 т. / Я. Колас. Мінск : Дзяржвыд. БССР, 1972—1978.
12. *Курскоў, А.* Таямніцы беларускага лесу / А. Курскоў. Мінск : Народная асвета, 1987.
13. *Лынькоў, М.* Выбраныя творы / М. Лынькоў. Мінск : Беларуская думка, 2013.
14. *Мазго, У.* Цуда-вуда / У. Мазго. Мінск : Мастацкая літаратура, 2009.
15. *Марозаў, З.* Азбука агранома Валожкі / З. Марозаў. Мінск : Юнацтва, 1989.
16. *Муравейка, І.* Куды ні пойдзеш — цуды знойдзеш : Вершы, апавяданні, казкі, загадкі / І. Муравейка. Мінск : Юнацтва, 2001.
17. *Пазнякоў, М.* Птушынае свята / М. Пазнякоў. Мінск : Народная асвета, 2012.
18. *Пазнякоў, М.* У родным краі / М. Пазнякоў. Мінск : Літаратура і Искусство, 2009.
19. *Папковіч, У.* Зерне. Вершы / У. Папковіч. Мінск : Мастацкая літаратура, 1982.
20. *Сіпакоў, Я.* Выбраныя творы : у 2 т. / Я. Сіпакоў. Мінск : Мастацкая літаратура, 1985.
21. *Слаўковіч, Д.* Навошта ружы калючкі? / Д. Слаўковіч. Мінск : Юнацтва, 1995.
22. *Танк, М.* Збор твораў : у 6 т. / М. Танк. Мінск : Мастацкая літаратура, 1978—1981.
23. *Ткачоў, П.* Сустрэчы на лясных сцяжынках / П. Ткачоў. Мінск : Юнацтва, 1997.

- 5** 24. Хрэстаматыя па беларускай дзіцячай літаратуры / склад. М. Ф. Шаўлоўская. Мінск : Вышэйшая школа, 1989.
25. *Чарняўскі, М.* Каго баіцца зубр? Вясёлыя вершы, казкі / М. Чарняўскі. Мінск : Юнацтва, 1994.
26. *Чарняўскі, М.* Хто пакрыўдзіў кракадзіла? / М. Чарняўскі. Мінск : Юнацтва, 1999.
27. Чытанка для дзіцячага сада / склад. В. Р. Вячорка [і інш.]. Мінск : Народная асвета, 1990.
28. *Шамякін, І.* Глыбокая плынь / І. Шамякін. Мінск : Мастацкая літаратура, 1996.
29. *Ягоўдзік, У.* Год-карагод / У. Ягоўдзік. Мінск : Выдавец М. Ягоўдзік, 2013.
30. *Ягоўдзік, У.* Дзівосны карабель / У. Ягоўдзік. Мінск : Полымя, 1995.
31. *Ягоўдзік, У.* Ці вернецца князь Кук? / У. Ягоўдзік. Мінск : ІТЕКС, 1993.
32. *Якімовіч, А.* Збор твораў : у 3 т. / А. Якімовіч. Мінск : Мастацкая літаратура, 1978—1980.

Змест

<i>Прадмова</i>	3
ПРАВАПІС ГАЛОСНЫХ	4
Правапіс галосных <i>о, э — а</i>	4
Правапіс галосных <i>е, ё — я</i>	6
ПРАВАПІС ЗЫЧНЫХ	9
Правапіс <i>д — дз</i>	9
Правапіс <i>т — ц</i>	11
Правапіс <i>у — ў</i>	14
Падоўжаныя зычныя	16
Правапіс вялікай літары	19
Правапіс галосных пасля няпарных цвёрдых зычных	22
Правапіс апострафа і раздзяляльнага <i>ь</i>	25
Правапіс звонкіх і глухіх зычных у корані слова	28
ПРАВАПІС ПРЫСТАВАК І ПРЫНАЗОЎНІКАЎ	31
НАЗОЎНІК	35
ПРЫМЕТНІК	40
ДЗЕЯСЛОЎ	45
ПАДКАЗКІ, АДКАЗЫ	49
ТЛУМАЧАЛЬНЫ СЛОЎНІК	70
<i>Літаратура</i>	71